

**SKEMA E VLERËSIMIT TË TESTIT TË PROVIMIT TË MATURËS DHE PROVIMIT PROFESIONAL
NGA GJUHA SHQIPE DHE LETËRSIA, GUSHT 2021**

1. Nxënësi/nxënësja* merr **1 pikë** nëse ka rrethuar numrin 3: *për mënyrën e prodhimit dhe të konsumimit të oksigjenit*
2. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Midis 50 dhe 70% të oksigjenit në Tokë prodhohet nga fotosinteza e algave në oqeanet.*
3. Gjithsej **2 pikë** nëse ka shkruar: *Dioksidi i karbonit është shkaku kryesor i efektit të serrës, dhe pasi që ka pak në atmosferë në proporcion, shtimi ose heqja pak është shumë më efektive sesa shtimi ose heqja e pak oksigjenit.*

Nxënësi merr 1 pikë nëse përgjigjet shkurt duke treguar se *Dioksidi i karbonit është shkaku kryesor i efektit të serrës, pa dhënë sqarime të tjera.*

4. Gjithsej **2 pikë** nëse ka shkruar: *Ekspertët me këtë konstatim kuptojnë se gjethet dhe druri degjenerohen nga bakteret dhe kërpudhat, duke lëshuar më shumë dioksid të karbonit dhe duke konsumuar më shumë oksigjen.*

Nxënësi merr 1 pikë për një përgjigje të shkurtër të nënkuptimit të konstatimit pa dhënë sqarime shtesë.

5. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka rrethuar saktë:

Amazon prodhon 20% të oksigjenit.	S	P
Nëse dioksidi i karbonit nuk zhduket nga atmosfera kemi ndryshim të shpejtë të klimës.	S	P
Amazon është “mushkëria e botës”.	S	P

6. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Humanizmit/ Humanizmit evropian/ Rilindjes*
7. Është rrethuar numri 2: *komik – 1 pikë*
8. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Leximi në dy plane/ sipërfaqësor dhe i thelluar ose horizontal dhe vertikal ose thekson/ ku rrëfen aventurat e fandaksura të heroit, ku zbulohet domethënia e mëtejshme e aventurave / aspiratat për idealin, të vërtetën, drejtësinë.*

*Në tekstin e mëtejshëm nxënësi

9. Është rrethuar numri 2: *guximi* – **1 pikë**

10. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Rilindjes kombëtare/ Romantizmit*

11. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka bërë renditjen e saktë të shkrimtarëve: *Balzaku, Dostojevski, Çajupi, Kamy, Kadare*

12. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Vetën e parë.*

13. Gjithsej **2 pikë** nëse ka shkruar: Personifikimi: *liqerit*; Krahasimi: *si zambak*

Nxënësi merr **1 pikë** për një figurë të saktë letrare.

14. Nxënësi merr **2 pikë** nëse ka shkruar: *Rimarrja e vargut të parë edhe një herë në fund e bën atë lajtmotiv të poezisë dhe bartës të mesazhit ose përgjigje të ngjashme.*

Nxënësi merr **1 pikë** për një përgjigje të shkurtër duke theksuar vetëm *efektin emocional*.

15. Nxënësi merr **2 pikë** nëse ka veçuar karakteristikën që ka të bëjë me Jozef K. është *viktimmë e sistemit* dhe argumenton *se fati i personazhit K. është trefish tragjik tek sistemi i drejtësisë në veprën "Procesi". (dhe përgjigje të ngjashme ku përmend absurditetin, dënimin...etj.)*

Nxënësi merr **1 pikë** nëse: *veçon karakterin pa argumentim ose të kundërtën, nëse jep argumentimin pa veçuar karakterin.*

16. Gjithsej **2 pikë**:

A) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka rrethuar numrin 1: *tejet i ngathtë, madje i keq*

B) Nxënësi merr **1 pikë** nëse e argumenton përgjigjen: *Ligjërimit mes personazheve jepet i ngurtë dhe i thatë.*

17. Është rrethuar numri 3: *Kush e solli Doruntinën* – **1 pikë**

18. Gjithsej **2 pikë**:

A) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Në rolin e rrëfyesit.*

B) Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka shkruar: *Rrëfimi nis sot, por ngjarjet e vërteta do të fillojnë nesër.*

19. Është rrethuar numri 3: *fytafyt* – **1 pikë**

20. Nxënësi merr **1 pikë** nëse shkruan: 1. *të përbashkët*; 2. *ballëhapur*; 3. *Korrigjimin*.

21. Gjithsej **2 pikë** nëse ka shkruar: 1. *që: përemër (lidhor)*; 2. *pranë: parafjalë*; 3. *vetëm: pjesëz*; 4. *fare: ndajfolje*.

Nxënësi merr **1 pikë** për tri përgjigje të sakta.

22. Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka plotësuar saktë: 1. *dokumente të vjetra*; 2. *ujëra të pastra*.

23. Gjithsej **2 pikë** nëse ka shkruar saktë të gjitha shenjat e pikësimit:

Kur po kalonin poshtë fenerëve të rrugës[,] K. u përpoq disa herë t[‘]i vrojtonte shoqëruesit[,] por nga mënyra si e kishin shtrënguar[,] ishte e vështirë[,] Ia kishte ënda t[‘]i shihte mirë[,] sepse nuk kishte mundur t[‘]i vrojtonte si duhet në gjysmëerrësirën e dhomës[,] [“]Duhet të jenë tenor[“] [,] [-] tha me vete.

Nxënësi merr **1 pikë** nëse ka bërë vetëm një gabim.

24. Skema e vlerësimit të tekstit funksional

FORMA DHE PËRMBAJTJA E TEKSTIT 3 pikë	GJUHA 3 pikë	STILI 2 pikë
Të gjitha të dhënat e shkruara në udhëzim janë renditur sipas parimeve të hartimit të tekstit. 3 pikë	Në tekst nuk ka gabime gramatikore dhe drejtshkrimore. 3 pikë	Fjalitë janë ndërtuar qartë dhe janë në përputhje me përmbajtjen dhe formën e tekstit. 2 pikë
Të gjitha të dhënat janë renditur mirë, por mungon ndonjë e dhënë që e vështirëson kuptimin e tekstit, përkatësisht elementi kryesor që nuk e përmbys formën e tekstit. 2 pikë	Norma drejtshkrimore dhe gramatikore pjesërisht është respektuar, por ka lëshime si: - përdorimi i shenjave të pikësimit - përdorimi i drejtë i pjesëve gramatikore 2 pikë	Në tekst ka gabime stilistike (p.sh. përsëritja e fjalëve të njëjta në një fjali ose në fjalitë që pasojnë/ drejtohet në mënyrë të gabuar/ përdorimi i pleonazmës/ mungesë e të shprehurit/
	Normat gramatikore dhe drejtshkrimore janë respektuar pjesërisht:	

<p>Mungojnë shumë të dhëna, por teksti kuptohet. <i>1 pikë</i></p> <p>Nuk është respektuar forma e dhënë ose përmbajtja e tekstit është e pakuptueshme. <i>0 pikë</i></p>	<p>- nuk përdoret si duhet gjuha letrare, por e folura dialektore</p> <p>- gabon në përdorimin e shenjave të pikësimit (p.sh. nuk përdor presjen gjatë numërimit, gjatë ndërtimit të fjalive të nënrenditura</p> <p>dhe/apo</p> <p>- gabon në përdorimin e parafjalëve... <i>1 pikë</i></p> <p>Në tekst ekzistojnë tri apo më shumë gabime thelbësore të gjuhës standarde (përdorimi i gabuar i rasave, gabime në përdorimin e shkronjës së madhe, nuk respekton rregullat e shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, zbatimi i njohurive për alternimin e zanoreve, gabon në përdorimin e zanores ë, nuk zbaton rregullat sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja <i>j</i>, gabon në përdorimin e trajtës mohuese. <i>0 pikë</i></p>	<p>theksimi i tepruar i të dhënave. <i>1 pikë</i></p> <p>Fjalitë nuk janë ndërtuar mirë, janë të paqarta, të papërfunduara... <i>0 pikë</i></p>
---	---	---

25. Skema e vlerësimit të esesë:

“I huaji” A. Kamy

Përmbajtja 7 pikë

<p>Respektimi i kërkesave të dhëna</p>	<p>Hartimi i një teksti që i përshtatet kërkesave të dhëna: - tregon për autorin A. K, roman, letërsisë moderne – absurditetit, I huaj, i huaj në sytë e tjerëve, karshi nesh, jeta e tij (<i>1 pikë</i>)</p>
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - rrëfimi pika më e fortë, fillon me telegram, pjesëmarrja e ftohtë në funeral, mos interesimi, më pas vrasja e arabit ...<i>(1 pikë)</i> - shkruan për aktin e gjykimit ftohjen e tij, takimin e tij me vdekjen... për gjykimin aktin dhe absurditetin <i>(1 pikë)</i> <p><i>Gjithsej 3 pikë</i></p>
Mendimi kritik, përdorimi i të dhënave, argumentimi dhe dhënia e qëndrimit personal, mendimit idesë...	<p>Krijimi i tekstit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - qasja origjinale/ kreative ndaj temës <i>(1 pikë)</i> - përdorimi dhe lidhja e shembujve relevant gjatë hartimit të temës/ të dhënave në zhvillimin e temës <i>(1 pikë)</i> - argumentimi i hollësishëm dhe lidhja e shembujve/ të dhënave në zhvillimin e temës <i>(1 pikë)</i> - argumentimi me fakte dhe qëndrime personale <i>(1 pikë)</i> <p><i>Gjithsej 4 pikë</i></p>

Gjuha dhe struktura e tekstit – 6 pikë

GJUHA 3 pikë	STILI 2 pikë	FORMA GRAFIKE E TEKSTIT 1 pikë
<p>Në tekst nuk ka gabime gramatikore dhe drejtshkrimore. <i>3 pikë</i></p> <p>Norma drejtshkrimore dhe gramatikore përgjithësisht respektohet dhe është përdorur si e tillë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - përdorimi i shenjave të pikësimit dhe i formulimeve gjuhësore <i>2 pikë</i> <p>Normat gramatikore dhe drejtshkrimore janë respektuar pjesërisht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuk përdoret si duhet gjuha letrare, por e folura dialektore 	<p>Fjalitë janë ndërtuar qartë dhe janë në përputhje me përmbajtjen dhe formën e tekstit. <i>2 pikë</i></p> <p>Në tekst ka gabime stilistike (p.sh. përsëritja e fjalëve të njëjta në një fjali ose në fjalitë që pasojnë/ drejtohet në mënyrë të gabuar/ përdorimi i pleonazmës/ mungesë e të shprehurit/ theksimi i tepruar i të dhënave.</p>	<p>Përshtatja e organizimit të tekstit duke përshtatur formën e shkrimit me anën logjike (ndahen qartë hyrja, zhvillimi dhe përfundimi) <i>2 pikë</i></p> <p>Mospërshtatja e formës së tekstit strukturës së tij logjike (nuk ndahen hyrja, zhvillimi dhe përfundimi). <i>0 pikë</i></p>

<p>- gabon në përdorimin e shenjave të pikësimit (p.sh. nuk përdor presjen gjatë numërimit, gjatë ndërtimit të fjalive të nënrenditura</p> <p>dhe/apo</p> <p>- gabon në përdorimin e parafjalëve...</p> <p><i>1 pikë</i></p> <p>Në tekst ekzistojnë tri apo më shumë gabime thelbësore të gjuhës standarde (përdorimi i gabuar i rasave, gabime në përdorimin e shkronjës së madhe, nuk respekton rregullat e shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, zbatimi i njohurive për alternimin e zanoreve, gabon në përdorimin e zanores ë, nuk zbaton rregullat sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja j, gabon në përdorimin e trajtës mohuese.</p> <p><i>0 pikë</i></p>	<p><i>1 pikë</i></p> <p>Fjalitë nuk janë ndërtuar mirë, janë të paqarta, të papërfunduara...</p> <p><i>0 pikë</i></p>	
--	---	--

Skema e vlerësimit të esesë:

Të kesh frikë nga njeriu

Përmbajtja 7 pikë

<p>Respektimi i kërkesave të dhëna</p>	<p>Hartimi i një teksti që i përshtatet kërkesave të dhëna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - shkruan për jetën sociale jep mendimin e vet, vetëndërgjegjësimin e njerëzve dhe përballimin me distancën fizike (<i>1 pikë</i>) - tregon për platformat online, anët pozitive dhe negative (<i>1 pikë</i>) - shkruan për vetëndërgjegjësimin e njerëzve, gjendjes alarmante, vështirësitë si dhe për ndikimet shoqërore, ekonomike shkaqet dhe rreziqet (<i>1 pikë</i>) <p><i>Gjithsej 3 pikë</i></p>
--	--

<p>Mendimi kritik, përdorimi i të dhënave, argumentimi dhe dhënia e qëndrimit personal, mendimit idesë...</p>	<p>Krijimi i tekstit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - qasja origjinale/ kreative ndaj temës (1 pikë) - përdorimi dhe lidhja e shembujve relevant gjatë hartimit të temës/ të dhënave në zhvillimin e temës (1 pikë) - argumentimi i hollësishëm dhe lidhja e shembujve/ të dhënave në zhvillimin e temës (1 pikë) - argumentimi me fakte dhe qëndrime personale (1 pikë) <p>Gjithsej 4 pikë</p>
---	--

Gjuha dhe struktura e tekstit – 6 pikë

<p>GJUHA 3 pikë</p>	<p>STILI 2 pikë</p>	<p>FORMA GRAFIKE E TEKSTIT 1 pikë</p>
<p>Në tekst nuk ka gabime gramatikore dhe drejtshkrimore. <i>3 pikë</i></p> <p>Norma drejtshkrimore dhe gramatikore përgjithësisht respektohet dhe është përdorur si e tillë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - përdorimi i shenjave të pikësimit dhe i formulimeve gjuhësore <i>2 pikë</i> <p>Normat gramatikore dhe drejtshkrimore janë respektuar pjesërisht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuk përdoret si duhet gjuha letrare, por e folura dialektore - gabon në përdorimin e shenjave të pikësimit (p.sh. nuk përdor presjen gjatë numërimit, gjatë ndërtimit të fjalive të nënrenditura <p>dhe/apo</p> <ul style="list-style-type: none"> - gabon në përdorimin e 	<p>Fjalitë janë ndërtuar qartë dhe janë në përputhje me përmbajtjen dhe formën e tekstit. <i>2 pikë</i></p> <p>Në tekst ka gabime stilistike (p.sh. përsëritja e fjalëve të njëjta në një fjali ose në fjalitë që pasojnë/ drejtohet në mënyrë të gabuar/ përdorimi i pleonazmës/ mungesë e të shprehurit/ theksimi i tepruar i të dhënave. <i>1 pikë</i></p> <p>Fjalitë nuk janë ndërtuar mirë, janë të paqarta, të papërfunduara... <i>0 pikë</i></p>	<p>Përshtatja e organizimit të tekstit duke përshtatur formën e shkrimit me anën logjike (ndahen qartë hyrja, zhvillimi dhe përfundimi) <i>2 pikë</i></p> <p>Mospërshtatja e formës së tekstit strukturës së tij logjike (nuk ndahen hyrja, zhvillimi dhe përfundimi). <i>0 pikë</i></p>

<p>parafjalëve...</p> <p><i>1 pikë</i></p> <p>Në tekst ekzistojnë tri apo më shumë gabime thelbësore të gjuhës standarde (përdorimi i gabuar i rasave, gabime në përdorimin e shkronjës së madhe, nuk respekton rregullat e shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, zbatimi i njohurive për alternimin e zanoreve, gabon në përdorimin e zanores ë, nuk zbaton rregullat sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja j, gabon në përdorimin e trajtës mohuese.</p> <p><i>0 pikë</i></p>		
---	--	--